ANUL III.—No. 811 —EDIȚIA A TREIA— VINERI 21 MARTIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE — UN NUMĂR 5 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI

REDACȚIA BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL — SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI — ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

ALIANTA RUSO-TURCA.--VOTAREA BUDGETELOR

AL. LAHOVARY

II

De oare-ce o nevinovată notiță a noastră, cînd cu moartea luĭ Al. Lahovary, a avut darul de a ne desvăli ce pretenții nesăbuite aŭ conservatoriĭ noștri și pînă la ce grad de grandomanie aŭ ajuns, trebue s'o complectăm. Vina acesteĭ bolĭ e pe de o parte moștenirea vechilor deprinderĭ boierești, convingerea străveche care a făcut pe uniĭ a se crede oase sfinte, pe alțiĭ a crede că aŭ sînge albastru în loc de roșu ca toată mojicimea!

Altă pricină e tămîia ce le-aŭ ars conservatorilor sub nas atîția proletarĭ intelectualĭ, lihnițĭ, ca să-șĭ asigure un număr respectabil de sutișoare, saŭ chiar de miĭ pe lună.

In adevăr, liberaliĭ aŭ între dînșiĭ destuĭ advocațĭ șĭ profesorĭ pentru a nu maĭ avea nevoie să plătească cu sute de leĭ pe lună un proletariat intelectual peste măsură de pretențios..., de aceea o parte din acest proletariat, cea maĭ mare, a trecut cu arme și bagaje la *Epoca*, *Timpul*, *Constituționalul*, *Jartiera*, etc., și de acĭ explozia de slugărnicie față cu moartea *cuconuluĭ Al. Lahovary.*

Putem noĭ, social-democrațiĭ, să ne facem de rîs și să intonăm imnurĭ spre cinstea acestuĭ stîlp al conservatorismuluĭ celuĭ maĭ reacționar, maĭ dușmănos orĭ-căruĭ progres?

Sub-semnatul a avut ocazie în Cameră să cunoască bine pe acest șef al conservatorilor. L'am văzut combătînd din răsputerĭ legea vînzăreĭ bunurilor statuluĭ și sîntem convinșĭ că numaĭ luĭ se datorește urcarea prețurilor pînă la așa grad în cît țăraniĭ nu puteaŭ trage nicĭ un folos din pămîntul ce li se vînduse și decĭ eraŭ și legațĭ de pămînt și robĭ aĭ proprietarilor și arendașilor.

Orĭ-cum ar fi legea vînzăreĭ moșiilor statuluĭ saŭ chiar a moșiilor particulare, chiar dacă li s'ar da țăranilor fără nicĭ o plată, de pomană, cîte cincĭ hectare, tot n'ar putea țăraniĭ să tragă din acestea atîta folos în cît să nu maĭ aibă nevoie de a munci la proprietariĭ și arendașiĭ vecinĭ!

Asta o știa Al. Lahovary, dar ca un al doilea Barbu Catargiu, fiind dușman din naștere țăranilor, se temea ca nu cum-va să facă dracul vre-o minune și țărăniĭ să se dezrobească din jugul proprietarilor marĭ!

Iata de ce a combătut legea d-luĭ Carp, iată de ce a combătut legea tocmelelor agricole ale aceluia-șĭ ministru și a fost cel care a introdus la sfîrșit articolul, care nimicește legea întreagă, dînd voie să se facă și contracte după dreptul comun, adică fără garanțiile speciale ale legeĭ tocmelelor agricole.

Tot acest soare fără pată, acest cavaler „fără frică și fără pată" a fost cel care a ținut la întrunirea din Iașĭ cel maĭ înverșunat discurs contra modificăreĭ constituțieĭ, la 1884

De pe atuncĭ conservatoriĭ pretindeaŭ că prin constituția de la 1866 s'a făcut o înțelegere, un tractat, între conservatorĭ și liberalĭ și socoteaŭ orĭ ce schimbare spre democratism a Constituțieĭ ca un atac adus conservatorilor.

Articolele d-luĭ Em. G. Lahovary din *L'Independance Roumaine* arată nu părerea autoruluĭ numaĭ, ci a întreguluĭ partid conservator, care pururĭ a fost pentru absolutism cu condiție să le facă interesele lor de boierĭ marĭ.

Răposatul Al. Lahovary era de aceea-șĭ părere.

Cearta între Junimiștĭ și Conservatorĭ a pornit tocmaĭ de aicĭ. Junimiștiĭ vor să păstreze *ca ornament* Constituția, dar s'o calce zilnic, cum făcea vestitul cucon Toderiță Minciună, — conservatoriĭ și în deosebĭ dinastia Lahovary și clienții eĭ ar voi un regim rusesc.

Şi noĭ să tăcem față cu asemenea pretenții?! Atuncĭ n'am fi ceea ce sîntem!

I. Nădejde

La propriété c'est le vol!

„Proprietatea e hoție," e axioma ce caracterizează și inspiră legea caseĭ rurale, zice princesa Aurelia Ghica în L'Indépendance Roumaine.

D-sa a citit „luminosul" discurs al d-luĭ Take Ionescu, s'a simțit de năprasnă luminată de bunul simț și a strigat în gura mare: „Dar se discută socialism în Camera romînă!" Şi pe dată i s'a trezit în minte și vestita axiomă.

E păcat de doamna princesă, că neavînd alte ocupațiĭ, n'a crezut măcar de cuviință să cunoască socialismul înainte de a ne ținea un curs întreg de morală socială.

Dar e interesant să vedem ce ideĭ se pot găsi în capul princeselor romîne, de aceea să le arătăm și cetitorilor noștri.

D-sa se închină la vorbele luĭ Hristos, care ar fi zis: „Vor fi tot-d'a-una săracĭ între voĭ." Asta a ales doamna din toată evanghelia.

„Mergețĭ prea repede în Romînia."

In adevăr, carul progresuluĭ romînesc o fi luat vînt, măcar că de repede ce mergea, parii în gard i-aĭ număra.

D-sa crede că liberaliĭ vor să despoaie pe proprietariĭ marĭ și să dea țăranilor pămînt fără plată!

Tot-o-dată ne sfătuește să facem pe țăran „să aibă gust de muncă, să facă și economiĭ, să capete instinctul adevărateĭ libertățĭ."

Antoinetta, regina Franțeĭ, auzind că țăraniĭ n'aŭ pîine, a zis: „De ce nu mănîncă prăjiturĭ, dacă n'aŭ pîine!" Așa și princesa noastră; vrea să învețe pe țăran la muncă și economie!

Pe mariĭ proprietarĭ îĭ numește proprietarĭ legitimĭ. *Asta după ce a citit discursul d-luĭ Take Ionescu, din care se vede că eraŭ usurpătorĭ, hrăpitorĭ și că hrăpirea cea maĭ mare s'a făcut la 1864, cînd aŭ pus stăpînire boieriĭ pe pămîntul și pădurile, carĭ nu fuseseră nicĭ o dată ale lor.*

Aicĭ în adevăr că se potrivește vorba cea franțuzească, numaĭ trebue un adaos: „La grande propriété c'est le vol." „Proprietatea mare e hoție."

Doamna princesă ne spune că „între maiestatea Carpaților și liniștea Dunăreĭ e loc destul pentru un popor fericit." Ba bine că nu! Şi noĭ social-democrațiĭ tocmaĭ un popor fericit voim să avem în Romînia. Şi-l vom avea!

Mîrza.

Social-democr. germană și chestia orientală

Social-democrația internațională are încă unele neînțelegerĭ în chestia orientală, *dar un lucru e botărît:* e datoria social-democrațieĭ *să se lupte contra politiceĭ urmate de puterile europene* față cu Grecia și cu Turcia. Politica urmată nu e nicĭ *cinstită*, nicĭ *omenoasă*, nicĭ înțeleaptă.

Nu e cinstită pentru că se arată contra uneĭ stărĭ de lucrurĭ, care s'a întîmplat tocmaĭ din pricina lor. Nu e omenoasă pentru că împinge la moarte și chinurĭ sute de miĭ de oamenĭ și pregătește nenorocirĭ de-a căror întindere nicĭ nu ne putem face închipuire. Nu e înțeleaptă pentru că lucrează par'că 'nadins tocmaĭ pentru scopul ce nu și-a pus.

Pricina? Ie că se face *politică rusească* și Rusia vrea tocmaĭ contrariul celor ce pretinde că urmărește,

Rusia nu vrea pacea, nicĭ reforme în Turcia, nu vrea nicĭ păstrarea întregimeĭ împărățieĭ turceștĭ, ci vrea să 'npiedice însănătoșarea «omuluĭ bolnav de la Bosfor și Dardanele», dînduĭ ragulat otravă amestecată cu zahăr. Fără să se priceapă așa zisul concert european, face tocmaĭ ceea ce vrea Rusia.

De mult s'ar fi înțeles Turcia cu Creta și cu Grecia, dacă nu se amestecaŭ puterile, lacome de pradă și geloase una de alta!

Turciĭ în fond, n'aŭ stăpînit nicĭ odată Creta, —iar Creta în mîna puterilor a ajuns o caznă pentru Turcia și o primejdie pentru pacea lumeĭ.

Şi chiar acuma, dacă puterile s'ar retrage Grecia s'ar înțelege în scurt timp cu Turcia și, pe-cît s'ar părea, chiar pacinic.

De nu, Greciĭ ar bate pe Turcĭ, de oare ce sunt așa de tarĭ pe apă în cît ar putea bloca toate porturile turceștĭ, iar pe uscat sunt Greciĭ cel puțin de o potrivă cu Turciĭ.

*

Cu politica de a-zĭ puterile așa zise civilisate se fac slugile unuĭ stat barbar ca Rusia și ale altuia ce-va maĭ barbar, al Turcieĭ. Sărută Europa civilizată botforiĭ țaruluĭ și papuciĭ sultanuluĭ!

La atîta ne-a adus civilisația mult lăudată a acestuĭ sfîrșit de veac!

*

Nu știm dacă sfatul între *Salisbury* și *Hanoteaux* a putut duce la o alianță franco-engleză, *ceea ce ar fi maĭ de dorit în aceste împrejurărĭ*, orĭ cum social-democrația trebue să combată politică ticăloasă și neomenă ... Grecieĭ ... «Vorwärts» în numele social-democrațieĭ germane.

Virtus

Budgetul anuluĭ 1897-98

Raportul asupra proiectuluĭ de budget pe exercițiul 1897-98, al căruĭ raportor e d. Costinescu, s'a luat în discuție eri la Cameră.

Să vedem, în trăsăturĭ generale, cum se prezintă acest budget.

Comisiunea budgetară a fixat cheltuelile generale ale statuluĭ pe viitorul exercițiu la suma de 215,153,000 leĭ cu 312,000 leĭ maĭ mult de cît în proectul guvernuluĭ cu toată tendința sa de a realiza economiĭ în cheltuelĭ.

După raport, învățămîntul ce reese din lucrarea comisiuneĭ este că *cheltuelile statuluĭ nu se maĭ pot reduce din ceea ce ... azĭ.*

Raportul maĭ constată că ... ința de a da o dezvoltare din ce în ce maĭ mare tuturor ramurilor de activitate națională și socială sporind mereŭ cheltuelile, s'a ajuns în alcătuirea budgetelor aproape la ultima limită. «Din această cauză budgetele noastre și-aŭ pierdut elasticitatea pe care o aveaŭ cu cîțĭ-va anĭ în urmă.

Peste putință de a spera ... economiĭ de la creditele acordate... Aceașă rigiditate a budgetuluĭ, care ar putea să fie foarte vătămătoare dacă ar coincide cu un an agricol mediocru, ne impune datoria de a căuta resurse budgetare nouĭ».

«Nu materia imposabilă ... lipsi», constată maĭ departe raportul. De ... dată însă comisiunea budgetară s'a gă ... sit ... uațiunea anevoioasă de a nu avea ... resursă nouă consacrată prin lege, ast-fel ca s'o poată înscrie între veniturile statuluĭ. Comisiunea a fost dar nevoită să se adreseze numaĭ veniturilor existente pentru acoperirea cheltuelilor.

* * *

Budgetul de veniturĭ ... de guvern a suferit oare-carĭ modificărĭ ... comisiunea budgetară.

Guvernul, intemeiat pe noile surse ce le aștepta în urma modificăreĭ legeĭ patentelor și a timbruluĭ și înregistrăreĭ, însese în budget un spor de 400.000 leĭ da patente și 900,000 leĭ din venitul timbruluĭ și înregistrăreĭ. Dar modificările propuse numitele legĭ nefiind încă votate de ... ile legiuitoare, comisiunea a redus ... valoarea venituluĭ din patente ... de ... 0,000 leĭ și 600,000 leĭ de la timbre ... înregistrărĭ, considerînd ceea ce rămîne ... speresc.

Venitul vămilor a fost ... la 34 milioane de leĭ, cu 400,000 leĭ maĭ mult peste suma propusă de guvern. Venitul monopoluluĭ tutunurilor a fost ... luat 38.000,000, cu 500,000 maĭ mult pe ... prevăzută de guvern.

Prin aceste adăogirĭ, aŭ ... erit reducerile de 900,000 leĭ făcu ... la patente și timbre. Afară de acestea comune ... maĭ adaos la veniturĭ suma de 3000 ... prind de la casa școalelor, ca anuitate pe împrumutul de 30,000,000 leĭ acordat pe clădirĭ școlare și 12.000 leĭ de la laboratorul școaleĭ de podurĭ și șosele.

* * *

Veniturile, în proectul general de buget, egalează cheltuelile, urcîndu-se la suma de 115,153.000 leĭ, Maĭ tot sporul de veniturĭ față cu anul curent de 5,225,000 leĭ e absorbit de budgetul datorieĭ publice (2,757,972 leĭ) și de ministerul de războĭ (2.064.175 leĭ).

Pentru a se da budgetuluĭ elasticitatea necesară, raportorul săŭ general cere să se voteze fără întîrziere și să se promulge legile relative la resurse noĭ.

Z. Cobuz

ALIANTA RUSO-TURCA

Principele moștenitor al Grecieĭ a plecat la frontieră și a luat comanda trupelor concentrate acĭ. In Grecia se așteaptă din moment în moment începerea ostilităților și decĭ este de un deosebit interes ca să cunoaștem acum atitudinea pe care ar putea-o lua diferitele puterĭ.

* * *

Dacă e vorba să credem ziarele oficioase ale diverselor guverne, apoĭ Grecia nu poate aștepta de la nicĭ unul, vre-un sprijin. Rusia, pravoslavnica Rusie, a căreia inemă sîngera în tot de-auna cînd venea vorba despre nenorocitele popoare balcanice, Rusia amenință pe Grecia, că va trece de partea Turcieĭ. Iată ce zice o depeșă oficioasă rusească, adresată „Agențieĭ Reuter".

* * *

«... Rușiĭ sînt foarte mulțumite de atitudinea Porțeĭ, față cu evenimentele, pe carĭ ele le numeaŭ **o provocare a Grecieĭ. Guvernul rusesc nu are nicĭ pe departe gîndul de a ajuta pe Grecia, în cazul cînd acțiunea agresivă a acesteia, 'ĭ-ar silĭ pe turcĭ ca să părăsească actuala lor atitudine foarte rezervată. Din contră în acest caz Rusia va trece de partea Turcieĭ».**

* * *

Iată decĭ că Rusia promite sprijin celuĭ maĭ mare dușman al creștinismuluĭ din Balcanĭ.— și înpotriva cuĭ? înpotriva unuĭ popor pravoslavnic.

Ceia ce este maĭ grav este că Rusia dă a înțelege Porțeĭ că **o va sprijini chiar în cazul cînd ea va începe ostilitățile. Aceasta confirmă decĭ indirect știrea maĭ veche că între Rusia și Turcia a intervenit o alianță.**

Masca filo-creștină și pravoslavnică a Rusieĭ a căzut. Ceĭ carĭ aŭ ochĭ de văzut sa vază....

O APROPIATA LUPTA

Cît de departe sîntem de vremea în care junele regenerator al conservatorilor, d. N. Filipescu, declara cu ifos mare prin coloanele *Epocei*, că partidul conservator n'are nevoe să'șĭ pue mintea cu liberaliĭ în alegerĭ, de oare ce aceștia sînt pe drojdiĭ.

O naivitate maĭ mult la activul răsgăiatuluĭ copil al conservatorilor!

Astă-zĭ, pînă șĭ d. Filipescu a uitat această declarație, după cum a uitat teribila înfrîngere de la Galați, pentru a nu se gîndi de cît la nuoĭ lupte.

Partidul conservator a pus candidatura d-luĭ general Manu la scaunul de senator rămas vacant prin moartea fostuluĭ președinte al senătuluĭ d. D. Ghica,

Şi pentru izbînda candidatuluĭ lor conservatoriĭ sînt hotărițĭ să-șĭ pue toate puterile.

Pe de altă parte nicĭ liberaliĭ nu se vor lăsa maĭ pe jos. Eĭ știŭ prea bine că o înfrîngere în capitală, ar însemna o colosală lovitură și de aceea nu staŭ cu mîinile în sin.

Candidatul liberalilor e ales așa în cît să nu supere pe nicĭ una din fracțiile partiduluĭ. D. Alex. Băicoianu n'are la activul săŭ nicĭ o faptă care să-l fi înregimentat în vre-una din aceste fracțiĭ și-apoĭ d-sa are toate simpatiile și tot sprijinul d-luĭ Sturdza.

In asemenea condițiĭ se prezintă ambele armate în ajunul lupteĭ.

E cam greŭ să prooroceștĭ din partea cuĭ va fi victoria. Dacă liberaliĭ aŭ pentru eĭ tot aparatul administrativ, conservatoriĭ aŭ cu eĭ un alt aparat, care nu funcționează cu maĭ puțin succes — aparutul bumăștelor electorale; dacă liberaliĭ aŭ pe Brătianu, conservatoriĭ aŭ pe Lahovari și dacă Nația poate tuna contra Reacțiuneĭ, Reacțiunea va fulgera contra Oculteĭ.

Orĭ care ar fi sfîrșitul lupteĭ ambele partide se vor declara învingătoare. Conservatoriĭ vor protesta contra presiunilor guvernuluĭ, liberaliĭ contra bumăștilor conservatoare.

Iar noĭ le vom da dreptate amîndurora.

Fix.

DREPTACI SI STINGACI

Mult face la om și la animale deprinderea, și nu maĭ puțin face la om obiceiul. Mama duce copilul pe brațul sting, pentru ca mănuța dreaptă a copiluluĭ să fie slobodă. Cu mîna dreaptă trebuie să apuce copilul jucăria și să dea bună-ziua, pentru ca nu cum-va să devie stîngacĭ. Cînd vedem că un copil să servește maĭ mult de mîna stîngă, imediat ne gîndim la neglijența părinților. Cînd ne facem unelte, le construim așa ca să le putem mînui cu dreapta. N'ar trebui ca pînă astăzĭ stîngăcia să fi dispărut cu totul?

Că dreptăcia ie o moștenire străveche a neamuluĭ omenesc, nu se poate tăgădui. Că mîna stîngă a fost în tot-deauna maĭ puțin prețuită se dovedește și prin numele ieĭ. Pe latinește, grecește și limba celtică «sting» maĭ înseamnă și «aducător de nenorocirĭ». La niște Indianĭ din America de Nord «dreapta» se numește «mînă cea mare», iar stînga mîna care nu se pricepe la nimic.

Ce vine din dreapta ie cu noroc, ce vine din stînga ie nenoroc, și în toate limbele sunt proverbe, carĭ daŭ preferința mîneĭ drepte. Uniĭ privesc pe stîngacĭ ca pe un fel de ciunțĭ. După renumitul anatom din Viena, profesorul Hyrtl, 2 la sută din toțĭ oamenii sunt stîngacĭ, după medicul englez dr. Ogle, chiar $4^1/_2$ la sută, și stîngăcia se observă maĭ mult la bărbațĭ de cît la femeĭ.

*Dacă aflăm însă, că din 57 de stîn*gacĭ, carĭ îșĭ cunoșteaŭ în de ajuns rudele de sînge, nu maĭ puțin de cît 27 dintre aceștia ieraŭ și ele stîngace, și dacă aflăm că în aceiaș familie găsim stîngăcia la treĭ generațiunĭ, atuncĭ ne vedem de o dată transportațĭ pe terenul ereditățeĭ (moștenireĭ) și trebuie să conchidem, că, *stîngăcia și dreptăcia, sunt urmările unor anumite particularitățĭ ale organizațieĭ noastre trupeștĭ (corporale).*

Presiunea sîngeluĭ nu ieste de o potrivă de puternică în toate arterele, ci scade cu cît acestea se află maĭ îndepărtate de inimă. In cele maĭ multe cazurĭ, brațul drept ie maĭ dezvoltat fiind-că sîngele ajunge la dînsul maĭ repede și maĭ neslăbit, de cît la brațul sting. Dacă însă artera subclaviculară dreapta, prin care circulă sîngele de la inimă spre brațul drept, ieste maĭ depărtată de inimă, de cît artera sub-claviculară stîngă, atuncĭ brațul sting primește sînge maĭ sănătos și maĭ mult și omul devine stîngacĭ. Acum înțelegem însă, că ieste absurd de a pedepsi pe copiĭ, carĭ îșĭ iaŭ «reaua deprindere» de a se servi maĭ mult de mîna stîngă.

Cine a observat vre-o dată un desemnator stîngacĭ, a putut constata, că, maĭ ales la începutul activitățeĭ sale, îndreaptă profilul capetelor animalelor spre dreapta. Aceasta ne poate servi ca să dovedim că stîngăcia nu ie ceva noŭ, vre-un product al degenerăreĭ, ci că a existat cu miĭ de anĭ înnaintea noastră. Așa pe dințiĭ de mamut din epoca preistorică, s'aŭ găsit încrustate o mulțime de tipurĭ de animale. Toate aŭ capetele îndreptate spre stînga, fiind-că aŭ fost făcute de dreptacĭ. Puține numaĭ aŭ profitul capuluĭ spre dreapta și acestea probabil că se datoresc unor meșterĭ stîngacĭ. După cum aŭ fost însă stîngacĭ în trecut, tot așa îĭ vom avea în viitor.

Ce privește animalele, ele se servesc în genere de extremitățile drepte. Așa maimuțele întrebuințează spre a apuca ceva, maĭ des laba dreaptă. Veverița nu face distincție, de asemenea și animalele carĭ sapă găurĭ.

Un cîine se obicinuește mult maĭ greŭ, ca să întinză laba stîngă, de asemenea și pisica. Cînd se trenează caiĭ, se observă că maĭ lesne se face aceasta demersurile la carĭ calul trebuie să întinză maĭ întîĭ piciorul cel drept dinnainte.

Sfîrșind să maĭ cităm un problem nerezolvat încă. D-rul Lewis C. Bruce comunică despre un caz al unuĭ pacient din Deruyborobgh-Asylum, următoarele: pacientul era de naștere din Wales, de profesiune marinar și de o nebunie

atorie. Sufere de o nebunie cronică. In adiul englezesc, vorbeşte englezeşte şi mba din Wales, nu poate dormi, are iria distrucţiuneĭ, scrie binişor, dar nu ie nimic din ceia ce a făcut în stadiul Valesic. Căcĭ în aceasta, înţelege numaĭ mba din Wales, şade oare întregĭ nemişăt pe scaun, e viclean, circulaţiunea ingeluĭ e slabă, gustul şi mirosul săŭ unt complect iritate. In stadiul englezesc e dreptacĭ, în cel Walesic însă stîngacĭ. In acest caz scrie cam neciteţ şi le la stînga spre dreapta.

Şi aceasta e una din părţile întunecoase ale natureĭ umane.

Dr. L.

Chestiĭ privitoare la congres

DOUA PROPUNERI

După cum s'a putut vedea din cele publicate în ziarul nostru *Lumea Nouă*, a 15 Aprilie 1897, a treia zi de Paştĭ, Partidul social-democrat al muncitorilor din România ţine al IV-lea congres, la care vor lua parte delegaţĭ, reprezentînd toate cluburile social-democratice din ţară, precum şi societăţile de muncitorĭ saŭ muncitoare, carĭ sînt afiliate la partid.

De sigur că pentru noĭ muncitorimea, carĭ în mare parte reprezentînd Partidul social-democrat, acest congres e aşteptat cu o foarte mare nerăbdare, de oare-ce, prin diferitele chestiunĭ importante carĭ vor fi la ordinea zileĭ, se vor discuta şi lua hotărîrĭ, carĭ să dea un noŭ avînt mişcăreĭ social-democrate.

Cu privire la acest congres s'a publicat în ziarul nostru *Lumea Nouă* un articol în care se făcea apel către toţĭ prietenii social-democraţĭ carĭ se interesează de mersul acesteĭ mişcărĭ, ca să discute prin *Lumea Nouă* unele chestiĭ privitoare la mersul mişcăreĭ.

Conformîndu-mă celor publicate în acel articol supuĭ discuţiuneĭ prietenilor din partid şi aceasta bine înţeles prin ziarul nostru, două puncte, carĭ ar trebui să fie puse la ordinea zileĭ în congres.

Prima propunere priveşte Tipografia ziaruluĭ nostru Lumea Nouă. Noul consiliŭ general al partiduluĭ care se va alege la congres, să însărcineze pe delegaţiĭ, carĭ la acest congres vor reprezenta cluburile social-democrate din cele-l-alte oraşe ale ţăriĭ, ca la venirea lor, fie-care în oraşele respective, să organizeze în folosul tipografieĭ ziaruluĭ nostru nişte serate familiare socialiste, serate carĭ vor avea de sigur acelaş succes, ca şi seratele carĭ se daŭ de clubul muncitorilor din capitală, dat fiind, scopul frumos şi lăudabil pentru care aceste serate se daŭ.

A doua propunere, care e tot atît de însemnată ca şi prima, este: *chestia Evreească şi partidul social-democrat*.

Se stie cîte discuţiunĭ furtunoase aŭ fost în partid din cauza acesteĭ chestiĭ. In urma acestor discuţiunĭ partidul, prin prietenul nostru Ioan Nădejde, şi-a arătat părerile sale în *Lumea Nouă*, şi aceasta nu numaĭ odată ci de maĭ multe orĭ, cît se poate de corect şi lămurit.

Ca muncitor evreŭ, ş'aci cred că sînt interpretul muncitorilor evreĭ credincioşĭ tacticeĭ social-democrate internaţionale, sper că congresul nostru va hotără lămurit şi definitiv tactica pe care partidul social-democrat din Romînia trebue s'o aibă, faţă, de sus zisa chestie.

Un muncitor evreŭ

DIN BOTOŞANI

(Cores. specialială a ziaruluĭ «Lumea-Nouă»)

Emanciparea femeeĭ

Duminica trecută s'a ţinut conferinţa d-luĭ Ficsinescu, despre *chestia femeiască*. Lume foarte multă cu tot timpul urît.

Ne încercăm să facem un palid rezumat al acesteĭ însemnate conferinţĭ.

* * *

Astă-zĭ să petrece în lume un *proces* monstru între cele două sexe. Pîrîtul, sexul bărbătesc a monopolizat toate drepturile, nelăsînd reclamantuluĭ sex femeesc de cît datoriele. Acest sex caută să'şi reia drepturile uzurpate.

In Romănia s'a început această mişcare din Iaşi, unde s'a fundat *Liga femenină*. Prima luptă s'a dat şi deşi nu a fost încununată de izbîndă femeele însă nu trebue să dispereze, căcĭ victoria va fi a lor, dreptatea fiind cu ele.

Acum cîte-va zecĭ de anĭ acelaş lucru s'a întîmplat în apusul Europeĭ; acolo însă, neizbînzele aŭ fost imboldirĭ puternice la luptă, iar rezultatul a fost cîştigarea cîtor va drepturĭ pe carĭ femeele de aice sînt departe de a le avea.

In adevăr care este după *lege* starea femeeĭ de la noĭ în cea ce priveşte drepturile. Femea măritată este supusă şi ea şi averea eĭ la bunul plac al bărbatuluĭ.

Femea nemăritată este considerată ca minoră; pusă în rînd cu falitiĭ, criminaliĭ şi interzişiĭ.

Codul civil zice: Femea este datoare ascultare barbatuluĭ; cînd e vorba însă dedatoriĭ ea este egală, cînd greşeşte este supusă la aceleaşĭ pedepse ca şi bărbaţiĭ.

Dar *Religia* ce zice?

Ea susţine cu apostolul *Paul* în frunte că bărbatul este cap al femeeĭ şi că femea să asculte de bărbat.

Doctrina însă curată a sublimuluĭ *Crist* este în favoarea femeeĭ ca şi în favoarea orĭ căruĭ oropsit.

Dar *scriitoriĭ* maĭ însemnaţi, ce părere aŭ?

* * *

J.J. Rouseau susţine că educaţia femeeĭ trebue să aibă în vedere pe bărbat, femea prin natura eĭ depinzînd de bărbat.

Michelet, zice că femeea are o natură opusă bărbatuluĭ, că el o face după imaginea sa şi decĭ trebue să aparţină luĭ, ca orĭ ce lucru făcut de el.

* * *

August Comte, marele pozitivist, hărăzeşte femeeĭ singurul drept de soţie şi de mamă, zicînd că femea este păzitoarea moravurilor, şi că trebue să rămîe în afară de lumea exterioară.

In rezumat pe scriitorĭ îĭ poţĭ împărţĭ în două clase:

Ceĭ maĭ vechĭ carĭ susţin inferioritatea femeeĭ şi de acea cred cănu trebue să aibă aceleaşĭ drepturĭ ca bărbatiĭ;

Ceĭ maĭ noĭ susţin snperioritatea femeeĭ şi trag aceiaşĭ concluzie. Femeea însă nu-ĭ nicĭ maĭ superioară nicĭ maĭ inferioară, ea este egală bărbatuluĭ, ea are şi dreptul şi datoria de a muncĭ. Căcĭ femeea va fi atîta timp supusă bărbatuluĭ cît timp starea eĭ economică va atîrna de el.

Care sunt argumentele adusă pentru a dovedĭ neegalitatea femeeĭ cu bărbatu

* * *

Constituţia fizică? dar aceasta nu este generală. Femeea noastră de ţară este maĭ puternică de cît mulţĭ bărbaţĭ.

Susceptibilitatea nervoasă, care le face improprii pentru lucrările reclamă răbdare? Dar care este maĭ mare răbdare, de cît de a suporta de veacurĭ o robie tiranică şi needreaptă?

Inferioritate în inteligentă bazată pe greutate creeruluĭ? Dar ştiut este că creerul trebue să fie luat în raport cu masa corpuluĭ. Şi aşa laut femeia nu se găseste inferioară.

Neputinţa de a exercita drepturile din cauza roluluĭ de soţie şi mamă?

Dar cîte femeĭ sînt carĭ nu să mărită. Statistecele ne spun că pe zi ce merge numărul celibatarelor creşte.

Corelatavitatea drepturilor ce le aŭ bărbaţiĭ la unele datoriĭ ce nu le pot avea femeele? Acea singură datorie este serviciul militar.

Dar oare ce corelativ să dă femeeĭ pentru durerile şi pericolele naştereĭ.

Sdruncinarea familieĭ? din contra, prin emancipare ar scădea prostituţia, căcĭ s'ar împuţina numărul peritoarelor de foame, care sunt silite a se prostitua.

Impotrivirea unora din femeĭ? dar nu eraŭ si robĭ carĭ plîngeau de părere de răŭ cînd aŭ eşit din robie?...

Conferenţiarul inzistînd asupra ţăreĭ noasrre si în special asupra educaţieĭ, arată cu privire la acest punct cum e constituit învăţămîntul secundar pentru fete şi neputinta în care se găsesc aceste de a se servĭ de cunoştinţele căpătate.

Propune ca unul din principalele mijloace pentru ridicarea stăreĭ morale a femeeĭ înbunătăţirĭ în ramura educaţieĭ.

1897 Martie 17 **Vatco**

Sîmbătă 22 Martie

Ora 8 seara

In sala teatruluĭ mare din Galaţi

şi

Duminica 23 Martie

Ora 3 dupa amiazi

In sala teatruluĭ Rali din Brăila

TOVARĂŞUL NOSTRU

V. G. MORTUN

VA ŢINEA

CONFERINŢE FILELENICE

ASUPRA

CHESTIUNEI ORIENTALE

INFORMAŢIUNI

Discuţia şi votarea budgetelor

Discuţiea generală a budgetelor s'a făcut erĭ la Cameră cu iuţeala fulgeruluĭ. In 12 minute şi 45 secunde discuţia s'a terminat! De alt-fel vina e a opoziţieĭ, care a declarat, după cum noĭ anunţasem maĭ înainte, că opoziţiea nu poate lua parte la discuţie, în nişte asemenea împrejurărĭ. Ba d. Dobrescu-Argiş a mers maĭ departe şi cu oare-care ironie. a propus să se voteze budgetele în bloc.

* * *

D. Stolojan susţine că actualele budgete sînt provizoriĭ. Iele se vor rectifica după ce se vor vota legile patentelor şi a timbruluĭ.

D. Lascar, ministru de interne, respinge acuzaţiunile d-luĭ Tache Ionescu. Budgetul a fost depus de la 28 Ianuarie, prin urmare a fost destul timp de studiat. De alt-fel discuţiunea cea maĭ serioasă se face în secţiĭ. Opoziţiea caută să pescuiască în apă turbure, dar nu va pescui niimc (aplauze).

* * *

Se suspendă şedinţa şi se deschide la ora 4.25 minute. D. Poenaru Bordea dă cetire diferitelor capitole, care se voteaza fără discuţie.

In 5 minute bugetul veniturilor e m. se votează budgetele, la ora 4.10 blice. Peste alte 10 minute se votează budgetul ministeruluĭ de interne şi al celuĭ de finanţe.

Şedinţa se ridică la ora 4 şi 25 minute.

Astă-zĭ consiliul de războiŭ al corpuluĭ II de armată va judeca procesul locotenentuluĭ-colonel Botez-Diculescu acuzat de furt de banĭ.

Apărătorul acuzatuluĭ e d. locotenent Teodorescu, licenţiat în drept şi avocat.

Azĭ dimineaţă s'a întrunit consiliul superior sanitar al armateĭ spre a se ocupa cu cestiunea ambulanţelor militare.

Azĭ dimineaţă întreaga diviziune a 4-a de infanterie de sub comanda d-luĭ general Iliu-Năsturel, a plecat în marş în împrejurimile Bucureştiuluĭ.

Trupele se vor întoarce astă-seară în capitală.

Proectul de lege privitor la construirea găreĭ de la Obor a fost admis de către toate secţiunile Senatuluĭ.

In curînd acest proect de lege va fi adus în discuţiunea Senatuluĭ.

In urma unor stăruinţĭ, comitetul electoral al partiduluĭ liberal a renunţat la candidatura d-luĭ dr. Cantacuzino la colegiul I de Senat.

Voinţa de aseară anunţă candidatura d-luĭ Al. Băicoianu, directorul credit례luĭ funciar urban.

Vizita regeluĭ la ministerul de razboiu

Erĭ dimineaţă Regele însoţit de adjutantul săŭ, d. Maior Grociovsky, a făcut o inspecţiune ministeruluĭ de războiŭ.

Regele a inspectat toate serviciile şi s'a întreţinut cu şefiĭ de serviciŭ.

După inspecţiune Regele a studiat armamentul în vederea noilor comande ce se vor face.

Vizita Regeluĭ a durat maĭ mult de o oră.

In şedinţa de erĭ a Camereĭ s'a votat fără discuţiune budgetul veniturilor, datoria publică, budgetul ministeruluĭ de interne şi al celuĭ de finanţe.

Cazul luĭ Mihail Georgescu

Am spus acum cîte-va zile că în urma cerereĭ d-luĭ avocat Sfetescu, curtea de apel a însărcinat o comisiune de medicĭ compusă din d-niĭ d-torĭ: Şuţu, Buicliu şi Minovicĭ pentru a examina starea mintală a luĭ Mihail Georgescu autorul atentatuluĭ cu vitriol de la şosea şi cel care a pălmuit pe procurorul general al curţeĭ de apel.

Se ştie că pentru ambele fapte Georgescu a fost condamnat la 7 anĭ de închisoare.

* * *

Comisiunea medicală s'a întrunit în maĭ multe rîndurĭ şi după un examen amănunţit a conchis că Georgescu *e atins de alienaţiune mintală şi ca atare nerespunzător de faptele sale.*

Astă-zĭ comisiunea îşĭ va depune raportul iar mîine curtea va judeca apelul luĭ Georgescu în ce priveşte ultima condamnaţiune de 5 anĭ pentru ultragiul procuroruluĭ general, iar ceĭ doĭ anĭ de condamnaţiune pentru atentatul de la şosea sentinţa a rămas definitivă.

* * *

In caz cînd mîine curtea de apel, în baza raportuluĭ medical, va achita pe Georgescu, — cum e credinţa tuturor, — familia acestuia va cere revizuirea şi a procesuluĭ cu atentatul de la şosea.

* * *

Trebue să spunem că în ultimul timp Georgescu în afară de pălmuirea ptocuroruluĭ general, a unor aprozĭ şi unuĭ jardarm, a maĭ pălmuit de curînd pe un ofiţer de la penitenciarul Văcăreştĭ.

Georgescu un gardian care se plimbă toată ziua cu nefericitul nebun spre a-l împiedica de la nouĭ isprăvĭ.

Moartea d-luĭ P. Stoicescu

In urma morţeĭ subite a d-luĭ P. Stoicescu, parchetul a primit o telegramă iscălită cu un psedoinm, prin care se denunţă că defunctul ar fi fost otrăvit.

Se zice că d. Stoicescu posedă o avere de cîte-va milioane.

Bănuelile de otrăvire ar cădea asupra uneĭ femeĭ cu căre se zică că defunctul ar fi avut relaţiunĭ şi ar fi abandonato cu treĭ copiĭ fără să-ĭ asigure vre-un venit.

* * *

In urma acesteĭ denunţărĭ, parchetul a dispus facerea uneĭ autopsiĭ.

Medicul legist a şi trimis spre analiză instituluĭ chimic, organele defunctuluĭ.

* * *

Imediat ce s'a aflat moartea, d. Dimitrie Sturdza a cerut sigilarea caselor de fer, pe care defunctul le ţinea în cabinetul săŭ de la credit.

Una din cerinţele maĭ vechĭ ale social-democraţieĭ germane: acordarea de diurne membrilor Reichstaguluĭ, a fost în sfîrşit primită. Cu acest chip social-democraţia germană va realiza anual o însemnată economie, ne maĭ avînd de plătit din casa partideĭ, pe deputaţiĭ muncitorimeĭ.

RESBOIUL GRECO-TURC

Pester-Lloyd mărturiseşte că discursul tronuluĭ la deschiderea parlamentuluĭ austriac nu poate linişti pe ceĭ ce se tem de isbucnirea unuĭ războiu. Declaraţiile împăratuluĭ prea sunt cu „dacă" cu „pîna la un punct" etc.

* * *

Guvernul grecesc va face un împrumut de 40,000,000 în ţară pentru cheltuelele extra-ordinare cerute de împrejurărĭ.

* * *

Bombardarea puterilor a pricinuit la fortul Malaxa 4 morţĭ şi 20 de rănitĭ.

* * *

De la Berlin se află că Angliea nu nu vrea să primească de loc condiţiile puse de cele-l'alte puterĭ pentru blocarea porturilor greceştĭ.

* * *

Ţarul a trimes pentru fugariĭ Cretanĭ 5000 de ruble, decĭ 12,500 de leĭ nu 100,000 cum se spunea.

* * *

Din Caneea se spune că oştĭ europene şi împrennă cu cele Turceştĭ aŭ ocupat fortul de lîngă Canea şi aŭ luat şi straja izvoarelor. Oştile vor fi ajutate de flotă.

* * *

Salisbury ar fi declarat luĭ Hanoteaux, că tot cabinetul englez e contra blocăreĭ porturilor greceştĭ.

* * *

Regele George a declarat secretaruluĭ de ambasadă rus, Bachmetiev că nicĭ odată regele nu va da îndărăt de pe calea apucată. Familiile ruseştĭ din Pireu aŭ plecat. Pretutindene călătoriĭ ruşĭ se văd primiţĭ cu duşmănie de Grecĭ.

* * *

Inainte de luarea portuluĭ Malaxa. Turcii aŭ cercat să-ĭ ducă provizii. Insurgenţiĭ s'aŭ împotrivit, chiar după ce aŭ primit ordin de la admiralĭ. S'a urmat maĭ întăiŭ bombardarea din partea unuĭ vapor turcesc—apoĭ din partea celor străine.

PROGRAMUL FLEVIŞTILOR

După cum anunţat fleviştiĭ vor ţine Duminică în capitală o întrunire publică.

Cu această ocaziune grupul a lansat un manifest din care extragem punctele carĭ alcătuiesc programul grupăreĭ liberal-democrate.

Iacă aceste puncte.

I. Descentralizarea administrativă, cerută imperios de constituţie, făgăduită în tot-dea-una şi aşteptată în zadar de atîta timp!

Şi ca urmare firească, organizarea judeţuluĭ si comuneĭ pe baza uneĭ complecte autonomiĭ locale.

II. O lege specială pentru asigurarea libertăţeĭ individuale a cetăţeanuluĭ, aşa în cît persoana şi căminul luĭ să fie la adăpost de arbitrarul administrativ.

III. Complectarea legiĭ asupra incompatibilităţilor, pentru ca persoana care depinde de guvern, cum sunt primariĭ, membriĭ din consiliul de administraţie şi avocaţiĭ diferitelor societăţĭ de credite şi de comerţ, să nu maĭ poată figura între deputaţĭ şi senatorĭ, chemaţĭ să controleze actele guvernuluĭ.

IV. Reforma impositelor în sensul uneĭ împărţirĭ maĭ drepte şi maĭ corespunzătoare cu mijloacele fie-căruĭ contribuabil.

V. Scoaterea provincielor noastre din Dobrogea de sub regimul escepţional în care se găseşte astăzĭ şi intrarea lor în dreptul comun

VI. O lege pentru admisibilitatea şi înaintarea în funcţiunĭ publice şi carĭ să garanteze stabilitatea funcţionarilor în contra fluctuaţiunilor politice.

VII. Imbunătăţirea soarteĭ sătenilor, proce-

FOIŢA ZIARUFUI «LUMEA NOUA»

2

COMUNA DIN PARIS

Cu proclamarea republiceĭ se schimbă şi faţa lucrurilor. Dacă ar fi vrut Germania, atuncĭ să încheie o pace fără de cesiune de teritoriŭ n'ar fi avut un viitor aliat maĭ bun şi maĭ credincios de cît Franţa republicană. Şi Europa în loc să slujească numaĭ zeuluĭ rezboiuluĭ ca acuma, s'ar fi putut deda cu totul dezvoltăreĭ materiale şi intelectuale ale popoarelor sale.

O dată cu continuarea rezboiuluĭ se schimbă şi dispoziţia poporuluĭ.

Numaĭ existaŭ partide ci numaĭ soldaţĭ de-aĭ republiceĭ. Se înarma, orĭ-cine era în stare să poarte o armă. Şefiĭ de partide se prefăcură în sefĭ de batalioane. Grija ce aveaŭ ca republica să servească interesele poporuluĭ, să realizeze speranţele nutrite de atîta vreme, să înlăture robia, să devie republică socială, grija aceasta o lăsaseră pentru altă dată.

De-o-camdată era de nevoe să se asigure republica propriu zisă. Şi ce strică dacă «Guvernul apărăreĭ naţionale» era compus aproape exclusiv din burghejĭ sîngeroşĭ doar n'are altă însărcinăre de cît, — cum îĭ arată de alt-fel şi numele — de-a organiza rezboiul şi de-a asigura republica.

Jules Favre declarase solemn: „Nu voiŭ ceda nicĭ un pas din terenul nostru, şi nicĭ o piatră din fortăreţele noastre. Şi nu era firesc ca *Trochu*, căpetenia militară a acestuĭ guvern, care-şi avea *planul luĭ*, să fie primit în urale zgomotoase, cînd a trecut în revistă pentru întiia oară poporul înarmat, garda naţională?

Da, întocmaĭ ca şi generalul Benctek în rezboiul Austro-Prusiac şi generalul Trochu îşĭ avea acuma, «*planul*» săŭ. Şi Parisul avea în credere în acest plan şi s'a lăsat în majoritate să fie înşelat pînă în ultimul moment; da, s'a lăsat să fie înşelat de iesuitul Trochu, care în 16 Ianuarie încă strigă: Curaj, Incredere, Patriotism, *Guvernătorul din Paris nu va capitula*; s'a lăsat să fie înşelat de întregul guvern, care pe ziua de 19 Ianuarie încă, lansa următoarea proclamaţiune: „Cetăţenĭ! Duşmanul ne omoară „femeile şi copiĭ, ne bombardează ziua „şi noaptea şi ne acopere cu obuze spi„talele noastre. „La arme"! *Suferinţă „şi moarte dacă trebuie, dar să învingem*».

In acest timp guvernul luĭ Thiers, trimitea pe la toate curţile pentru a cerşi intervenţia monarchilor în favoarea uneĭ republicĭ care de curînd dărîmase un tron.

Ast-fel se apropie încetul cu încetul acel moment psihologie, moment mult aşteptat nu numaĭ de Bismark ci chiar şi de „Apărarea Naţională».

La 28 Ianuarie Parisul era predat şi rezboiul se sfrîşi.

Franţa reacţionară care privea de mult cu ochĭ răĭ reşiea Parisuluĭ revoluţionar, se pregăti pentru alegerile adunăreĭ naţionale fiind sprijinite de laşitatea burgheziei care nicĭ nu voia să continue rezboiul, n'avea curajul să iscălească preliminariile păceĭ de la Versailles, aceste alegeri se făcură întocmaĭ după gustul reacţiuneĭ. Dar şi vremea cînd comunicaţia între capitală şi ţară fusese întreruptă, burghejia o întrebuinţase tot pentru planurile ieĭ.

„Dacă nu voim să vărsăm în zadar „sînge, anunţă ea, trebuie să trimetem „în Adunarea naţională oamenĭ carĭ să „fie pentru pace. Thiers fu ales de 23 de orĭ şi Trochu de 1 orĭ. Prin aceasta caracterul contrarevoluţionar aĭ adunăreĭ de la Bordeaux era dat de maĭ înainte. Mulţumită sistemuluĭ electoral burghezo-republicanilor ar contribuisera mult în Paris la situarea proletariatuluĭ ca clasă. Aceste comitete voiaŭ ca toate partidele republicane de la rozul cel maĭ palid pînă la roşul cel maĭ aprins să puie o singură listă de candidaţĭ. Şi în aceste apeluri ele se adresară atît la consiliul federal al internaţionaleĭ care-şi reluase acuma activitatea întreruptă din pricina rezboiuluĭ, cît şi la comitetul celor două zecĭ de arondismente, în care Blanchiştiĭ aveaŭ precumpănirea.

Fie-care comitet trebuia să-şĭ desemneze candidaţiĭ săĭ, dar pe lista generală trebuia să figureze numaĭ aceĭ carĭ vor avea majoritatea de voturĭ date de toate comitetele impreună. Aceĭ carĭ la intăiul scrutin nu vor fi căpătat majoritatea de voturĭ vor fi excluşĭ.

Blanquiştiĭ căpătînd majoritatea de voturĭ la întîiul scrutin parţial şi deşi nu se stia încă dacă vor avea destule voturĭ pentru a figura pe lista candidaţilor comitetuluĭ unit, totuşi comitetele burgheze se turburară aşa de strasnic în cît lucrurile se slăşiară prin aceia că reprezentanţiĭ consiliuluĭ federal al *Internaţionaleĭ* şi aceĭ aĭ comitetuluĭ celor 20 de arondismente se retraseră, pentru a pune în acelaşĭ timp fie-care lista sa proprie.

Afară de cîţĭ-va candidaţi, carĭ eraŭ şi eĭ patronaţĭ de comitete burgheze (printre alţiĭ era şi *Tolaine*, care maĭ tîrziŭ rămase chiar în partea Versaillejilor) partida în definitiv nu reuşise cu lista eĭ, în schimb însă după cîte-va săptămînĭ, maĭ mult de cît două treimĭ din candidaţiĭ eĭ luaŭ deja parte la adunarea naţională în Primăria din Paris în calitate de membriĭ aĭ Comuneĭ.

In sfîrşit, Adunarea naţională făcuse totul pentru a provoca cît maĭ curînd acest moment. Chiar din cele d'întîiŭ momente, toată purtarea eĭ respirase o ura adîncă împotriva Parisuluĭ şi a republiceĭ. Cum s'a şi dovedit maĭ tîrziŭ într'un chip foarte vădit, că în contopirea eĭ cu monarchiştiĭ şi clericaliĭ, în care aceştia aveau precumpănirea, nimic n'a dorit ea cu maĭ multă ardoare de cît restaurarea regalităţeĭ.

Şi doar de Parisul nesuferit se temea ea maĭ ales, ba chiar numaĭ de el se temea. Rezistenţa sa trebuia decĭ zdrobită înainte de toate şi aceasta se putea face prin dezarmarea gardeĭ naţionale.

Prin decretul din 15 Februarie se dispunea că numaĭ acelor soldaţĭ din garda naţională li se va plăti solda, carĭ vor fi dovedit că n'aŭ putut găsi de lucru.

Acest plan viclean căzu complect, contra aşteptărilor lor.

Thiers, capul potereĭ executive, de care se ştia cu siguranţă pe atuncĭ că urmăreşte tendinţa de-a restaura pe Orlanişti, începe campania împotriva Parisuluĭ, prin aceia că încredinţează posturile cele maĭ de seamă la treĭ generalĭ partizanĭ aĭ lovitureĭ de stat. *Vinoy* fu numit comandantul superior al trupelor regulate, nu maĭ puţin defăimat, *Aurelle de Poladines* fu numit comandantul gardeĭ naţionale şi vrednicul lor tovarăş generalul *Valentin* fu numit prefect de poliţie.

(Va urma).

dîndu-se imediat la o anchetă serioasă şi generală asupra nevoilor în care se găseşte agricultura noastră, şi cu dînsa, clasa cea mai numeroasă şi interesantă a sătenilor.

VIII. Desfiinţarea actualului sistem electoral pe colegiĭ şi introducerea unuĭ colegiŭ unic cu dreptul de representare a minorităţiĭ, astfel, că cetăţeniĭ să fie chemaţĭ la o viaţă politică maĭ activă şi maĭ folositoare intereselor obşteştĭ.

Rivera, *urmaşul luĭ Maceo, a fost rănit şi prins de Spanioli, în Cuba.*

Individul Ion Usturoiŭ fiind arestat la primăria comuneĭ Ştiubenĭ, judeţul Dorohoĭ în noaptea de 18—19, s'a ştrangulat în arest.

In fine focul care a izbucnit in comuna Ceamurli plasa Bagdat, judeţul Tulcea, a putut fi în cele din urmă stins. Dar ce dezastru cumplit a pricinuit! A fost nimicită cu desăvârşire averea a 22 locuitorĭ. Aŭ ars 60 case, 13 samalacurĭ, 35 şire de paie, 19 hambare cu producte, 19 grajdurĭ, 18 butoaie cu vin, o mulţime da animale şi objecte de casă.

Mizeria care a adus'o cu sine ingrozitorul simistru e cumplită.

In noaptea de Marţĭ spre Mercurĭ 6 indivizĭ s'aŭ încercat să prade gara Inoteştĭ, judeţul Prahova. Deşteptîduse personalul găreĭ hoţiĭ aŭ fost puşĭ pe fugă fără a fi putut fura de cît vre-o două paltoane de ale acarilor.

Maĭ mulţĭ învăţătorĭ din judeţul Ilfov aŭ adresat d-luĭ Prefect respectiv, o cerere pentru egalizarea subvenţiilor ce se acordă învăţătorilor din acest judeţ.

Aceasta aŭ făcut'o din pricina că pînă acum aceste subvenţiĭ se hotăraŭ după veniturile comunelor, iar nu după meritele învăţătorilor, cum ar fi drept, dacă se admite deosebire în subvenţionare.

Maĭ drept ar fi însă să se dea la toţĭ de o potrivă întru cît se ştie că una din principalele cause carĭ scad valoarea intelectuală a învăţătorilor este tocmaĭ lipsa de mijloace a unora faţa cu alţiĭ.

Pînă cînd statul se va hotărî să îmbunătăţească starea la toţĭ, e bine ca, măcar acolo unde se poate, judeţele să-ĭ ajute pe toţĭ de o potrivă şi credem că d. Gr. Giani prefectul judeţuluĭ Ilfov va lua această înţeleaptă măsură cu atît maĭ mult cu cît sunt comune unde învăţătoriĭ despuind de protecţiĭ reuşesc să-şĭ facă subvenţiĭ de cîte 80—100 leĭ lunar pe cînd în altele n'aŭ nimic saŭ au prea puţin.

Un bătăuş

Lunĭ dimineaţă pe la orele 9, d. Nae Ionescu vînzător în prăvălia de căldărărie a d-luĭ Nae Nicolescu din calea Văcăreştĭ 4, a bătut crunt pe un băiat de 15—16 anĭ care vindea nişte ouă, pentru că n'a vroit să-ĭ vînză ouăle cum vroia bătăuşul.

Publicul care se strînsese la ţipetele sărmaneĭ victime, era foarte indignat.

Atragem atenţiunea parchetuluĭ asupra acestuĭ bătăuş.

Se a duce la cunoştinţa amatorilor, că licitaţiunea pentru construirea aripeĭ drepte a şcoalelor Societăţiĭ pentru Invĕţătura Poporuluĭ Romîn ce era să se ţină în ḑiua de 16 Martie ora 1 p.m. s'a amînat pentru ḑiua de 25 Martie corent ora 10 a.m

---

Răzbunarea uneĭ amante

Un anume C. Ionescu din calea Dudeştĭ, 95, trăia în concubinaj cu o tînără Mina Florescu pe care în ultimele zile o părăsise şi-şi luase altă amantă.

Mina pentru a se răzbuna în contra nouluĭ adept al escrocululĭ Clinceanu, s'a folosit de absenţa amantuluĭ, a intrat erĭ în casa acestuia, ĭ-a uns mobilele cu gaz şi le-a dat foc.

Prinsă de flacărĭ şi spăimîntată de fapta sa, răzbunătoarea amantă a spart geamurile şi tot ia a început să strige cerînd ajutor.

Veciniĭ aŭ intervenit şi aŭ potolit focul.

Mina a fost arestată.

Societatea Generală a Mecanicilor Agricol, din Romînia, fondată la 12 Februarie 1897ĭ aduce la cunoştinţa onor. d-nilor proprietarĭ şi arendaşĭ de moşiĭ carĭ posed maşinĭ agricole; că societatea a organisat o serie de conferinţe, carĭ se ţin în fie care Duminică la diferiţĭ representanţĭ de Maşinĭ agricole.

Pentru ca membriĭ seĭ se aibă cunoştinţe penfecte de modul de funcţiune a tuturor sistemelor de maşinĭ de secerat şi legat cît şi de treerat.

Tot odată domniĭ Proprietarĭ, Arendaşĭ şi Agenţĭ de maşinĭ carĭ aŭ nevoe de un mecanic din sus zisa societate şi de care se fie pe deplin mulţumiţĭ se pot adresa d-luĭ Preşedinte al Societăţeĭ fie verbal, fie prin o cartă postală la sediul Societăţeĭ din strada Sirenilor No. 8 Bucureştĭ şi vor fi imediat serviţĭ.

Comitetul

O tuberculină nouă a luĭ Koch

Se ştie că tuberculina cea din 1894 a luĭ Koch s'a dovedit minunată ca descoperitoare a celor bolnavĭ de tuberculoză.

Acuma după cîţi-va anĭ de experienţă Koch şi-a perfecţionat tuberculina şi a reuşit să producă una care lucrează foarte bine contra tuberculozeĭ la gradul întîiŭ şi în deosebĭ contra lupusuluĭ.

Nu s'a văzut nicĭ un semn de urmărĭ rele pricinuite de tuberculina nouă.

Se injectează sub piele.

LITERE ARTE

Astă seară va avea loc în sala Teatruluĭ Liric, reprezentaţia de adio a trupeĭ *Eger* cu piesele *Talmi, Emilia Galotti şi Die Schwiegermutter.*

* * *

Joĭ, Vinerĭ şi Sîmbătă *ultimele* treĭ concerte date în beneficiŭ de către d. Peters. Program foarte ales.

* * *

Jouĭ 20 Martie curent, orele 8 jum. seara, d. *Nicolae Bellu* va ţine conferinţă:

Cîte-va din figurile istorice în literatura noastră

Intrarea liberă.

Péntru locurĭ rezervate în lojĭ, se plăteşte un leŭ de persoană.

ULTIME INFORMATIUNI

«DREPTATEA» şi SPIONII

In ediţia de azĭ dimineaţă, ziarul Dreptatea *publică un alarmant articol de reportaj cu litere d'o şchioapă şi cu titlu mare peste pagină,* **că poliţia din Capitală ar fi arestat 15 spionĭ bulgarĭ veniţĭ pentru a-şĭ procura planurile de mobilizare ale armateĭ romîne.**

Această ştire, care e absolut falşă, ziarul d-luĭ Fleva o pune în legătură cu vizita de erĭ dimineaţă pe care Regele a făcut-o la ministerul de războiŭ şi spune că **Regele, cu o nelinişte foarte mare a examinat toate dosarele (!) mobilizăreĭ spre a se convinge dacă nu cum-va spioniĭ aŭ reuşit să-şĭ procure vre-o piesă din ele;** *că în sfîrşit Regele* **a constatat că nu lipseşte nimic.**

* * *

Toate aceste ştirĭ alarmante sunt saŭ inovaţiunĭ de ridicarea tirajuluĭ saŭ vre-o mistificare.

Şi într'un caz şi într'altul o gazetă serioasă nu trebue să împingă lucrurile pînă a descredita ţara prezintîndu-ne străinătăţeĭ ca o ţară destrăbălată şi neorganizată, în care cîţi-va pîrliţĭ de spionĭ pot sustrage din ministerul de războiŭ dosarele mobilizăreĭ carĭ în tot cazul nu e un dosar de la o judecătorie de ocol.

* * *

Astă-zĭ toată lumea vorbea de manopera ziaruluĭ d-luĭ Fleva şi o dezaproba ca şi campania nesocotită în contra armamentuluĭ ţăreĭ.

D. Aslan, interpelarea şi geamantanul!

Se ştie că d. N. Ceaur-Aslan a anunţat încă de mult guvernuluĭ o foarte interesantă interpelare privitoare la romîniĭ din Macedonia şi asupra căreĭ interpelărĭ s'a făcut un zgomot foarte mare.

* * *

Cum s'a făcut, cum s'a dres, nu se ştie, dar d. Ceaur-Aslan şi-a amînat poate de vre-o 14 orĭ dezvoltarea aceleĭ interpelărĭ ceea-ce a nemulţămit adînc pe coreligionariĭ săĭ politicĭ.

Pe de altă parte, clevetitoriĭ insinuaŭ tot felul de necuviinţĭ pe socoteala d-luĭ Ceaur-Aslan punînd în legătură desele amînărĭ ale interpelăreĭ cu un proces corecţional cam jenant pe care l'ar fi avînd simpaticul deputat de Iaşĭ.

* * *

Pentru a tăia scurt, d. N. Ceaur-Aslan s'a hotărît a-şĭ dezvolta cu orĭ-ce preţ interpelarea şi erĭ a şi sosit în capitală.

Pornind însă de la gara de Nord la domiciliul săŭ din strada Izvoruluĭ, observă acasă că i-s'a pierdut un geamantan.

Culmea e că în acel geamantan d. Aslan se ziee că avea toate actele zdrobitoare pentru guvern în cestiunea Macedonieĭ.

Amiciĭ d-luĭ Aslan presupun că guvernul s'a înţeles cu prefectul poliţieĭ şi acesta a însărcinat pe vestitul Puiu Alexandrescu să puie doĭ agenţĭ dibacĭ carĭ să subtilizeze geamantanul cu actele interpelăreĭ.

D. Aslan a reclamat parchetuluĭ: s'aŭ făcut cercetărĭ însă rezultatul e nul pînă în momentul de faţă.

Se crede că documentele interpelatoruluĭ s'aŭ transformat deja în cenuşe.

* * *

Toată capitala şi ziarele vorbesc de acest îndrăsneĭ furt.

Un agent însă foarte pisicher al d-luĭ Puiu Alexandrescu, vestitul *Gaspar*, asculta azĭ dimineaţă cum doĭ ziariştĭ vorbeaŭ de furtul geamantauuluĭ cu documentele, şi de odată întrerupe:

—Ce tot vorbiţĭ de documente d-lor, şi ne tot acuzaţĭ pe noĭ că nu dăm de urma geamantanuluĭ, dar de unde ştim dacă măcar a ezistat acel geamantan cu faimoasele documente?

* * *

Un reporter borţos de la *Epoca* se întoarce către colegul săŭ de la *Dreptatea* şi-ĭ zice:

— Ştiĭ ce, *mon bon enfant, c'est possible,* ca Aslan să vă tragă pe sfoară cu interpelarea, pretextînd pierderea geamantanuluĭ cu documentele!...

Demisiunea primaruluĭ Vieneĭ

Viena 12 Martie

D. Strobach primarul Vieneĭ şi-a dat demisiunea.

Erĭ, între staţiile Buzăŭ şi Bucureştĭ s'a furat din vagonul poştal un grop în valoare de leĭ 2372,50.

Toate cercetările aŭ fost infructoase.

Sezisîndu-se parchetul, d-l procuror a dispus arestarea conductoruluĭ Gheorghe Constantin asupra căruia există bănuelĭ.

Agenţiĭ conservatorĭ, bătăuşiĭ şi toţĭ foştiĭ comisarĭ şi sub-comisarĭ, cutreeră mahalalele şi din ordinul comitetuluĭ executiv al partiduluĭ conservator, fac o aprigă propagandă printre comercianţĭ, maĭ ales băcanĭ, îndemnîndu-ĭ ca să nu respecteze legea repauzuluĭ duminecal. Conservatoriĭ aŭ de gînd să provoace o mişcare asemenea aceleia, pe care aŭ provocat-o liberaliĭ cînd cu legea maximuluĭ.

Numaĭ că nu-ĭ aceiaşĭ cauză.

RĂZBOIUL GRECO-TURC

„Fremdenblatt“ ne spune următoarele:

...e teamă de-un „războiŭ între Greciea şi Turciea“... lucru primejdios pentru Greciea, dar regele şi guvernul nu poate alt-fel, aşa vrea poporul grec; alt-fel ar fi revoluţie înnăuntru. Supunîndu-se puterilor regele şi guvernul şi-ar iscăli nu numaĭ detronarea, dar ar nemicĭ statul grecesc... Un ultimat al puterilor nu poate folosi, ba chiar poate grăbi zbucnirea războiuluĭ... Nu prea pun mare temeiŭ Greciĭ pe vorba puterilor, dovadă luptele din Creta cu toate ordinele admiralilor. In Creta trag focurĭ chiar contra admiraluluĭ englez!! Ocuparea Creteĭ se arată şi cu zi cu zi maĭ mult ca neîndestulătoare, e nevoie de cucerirea insuleĭ. Cine s'o facă?

Orĭ toate puterile orĭ nicĭ una.

O putere care va cheltui oamenĭ şi banĭ nu se va lăsa uşor depărtată din Creta.

Asta o ştiŭ puterile. Decĭ Creta e ca şi Turciea, mărul certeĭ între puterĭ.

Ce hotărîrĭ se vor lua?

De la societatea func. Comercialĭ

Aseară la orele 9 Comitetul Societăţeĭ funcţienarilor comercialĭ s'a întrunit la sediuĭ secietăţeĭ lor din str. Carol, Hotel Budişteanu, şi cu unanimitate de voturĭ a hotărît următoarele:

Duminica 23 Martie ora 2 a. m. se va ţine în sala Orfeŭ o întrunire publică, la care vor fi invitate toate persoanele carĭ aŭ contribuit la obţinerea reformeĭ repausuluĭ. De asemenea va fi invitată şi presa.

După terminarea întruniref se va face o manifestaţiune cu o muzică militară în frunte.

Se vor face manifestaţiunĭ pe la toţĭ aceĭ carĭ a sprijinit revendicările funcţionarilor comercialĭ.

Un manifest în 10000 exemplare va apare mîine Vinerĭ, 21 Martie şi va fi împărţit în toată capitala.

Greva ceaprazarilor

Lucrătoriĭ ceaprazarĭ civilĭ din atelierul B. Elias aŭ hotărît să se puie în grevă, din cauza purtăreĭ patronuluĭ şi a munceĭ excesive

Astă-seară lucrătoriĭ se vor întruni la Club spre a lua hotărîrĭ.

Vor vorbi între alţiĭ d-niĭ Brănişteanu şi Graur.

Toţĭ lucrătoriĭ ceaprazarĭ sunt invitaţĭ să vie la această întrunire.

Războiul Greco-Turc

(Prin fir telegrafic)

Atena 19 Martie

Consulul rusesc din Retimno a comunicat insurgenţilor din Hagipopulo, hotărîrda admiralilor de a acorda Cretéĭ o autonomie şi 'ĭ-a provocat ca să depuie armele.

Insurgenţiĭ aŭ răspuns că nu pot primi de cît uniunea cu Grecia.

Londra 19 Martie

După o telegramă a „Agenţieĭ Reuter“ puterile s'ar fi hotărît a trimete în Creta, fie care cîte un batalion de 600 oamenĭ, pe lîngă cele trimese pînă acuma.

Puterile aŭ renunţat de a maĭ cere retragerea trupelor greceştĭ şi turceştĭ de la frontiera Tessalică, o asemenea retragere fiind momentan imposibilă.

Paris 19 Martie

Ştirĭ venite din Londra anunţă că puterile s'aŭ unit în principiu asupra blocăreĭ partiale a coastelor Grecieĭ.

Caneea 19 Martie

După o noapte liniştită, greciĭ aŭ început a bombarda fortul Izzedin. Blockhausul Kalami, care domină Izzedinul, a fost ars.

De la Cameră

Şedinţa se deschide la ora 2 sub preşedinţa d-luĭ Giani. Prezenţi 104 domnĭ deputaţĭ.

D. *Mîrzescu* depune proectul de lege prin care se autoriză com. Călăraşĭ a contracta un împrumut de 1.000,000.

D. *Enăşescu* recunoaşte interpelarea sa relativ la administraţiea bănceĭ agricole.

Se intră în ordinea zileĭ: continuarea discuţieĭ şi votăreĭ budgetelor.

D. *Delavrancea* citeşte proiectul de budget al ministeruluĭ instrucţiuneĭ publice.

CLUBURI ŞI SOCIETAŢI

Membriĭ comitetuluĭ executiv şi general al clubuluĭ din Bucureştĭ sînt stăruitor rugaţĭ să se întrunească Joĭ 20 Martie la orele 7.

La ordinea zileĭ:

Darea de seamă pentru congres,

Organizarea serbăreĭ de 1 Maiŭ *şi alte chestiĭ tot aşa de importante.*

SPECTACOLE

Sala Orfeŭ. — *Mare bal deschis* dat de «Societatea muncitorilor căruţaşi.»

Două muzicĭ, reprezentaţie teatrală, mare cotilion cu surprize.

*

Teatrul Bulevarduluĭ.— Astă-zĭ mare reprezentaţie «High-Life». «Batalion de dame,» mare operetă militară şi «Viaţa pariziană».

Inceputul la 9 ore seara. Preţurĭ reduse.

*

Grand Etablissement Hugo.— Astă-seară prima reprezentaţie a celuĭ maĭ renumit «Teatru de Fantoches» oriental. Program bogat şi variat.

Inceputul la 9 ore seara.

ACT DE MULŢUMIRE

Sub-semnatul Adolf Erfling, comerciant, domiciliat în Brăila, aduc mulţumirile mele societăţeĭ de asigurare «Patria» din Bucureştĭ, pentru culanta lichidare a despăgubireĭ ce mĭ-a fixat pentru accidentul suferit în ziua de 15 Februarie a. c.

Adolf Erfling.

Brăila, 30 Martie 1897.

BIBLIOGRAFIE

O publicaţie folositoare

A apărut No. 13 din «Foaia pentru toţĭ». Această folositoare revistă ilustrată pentru familie pusă sub direcţia d-luĭ Dumitru Stăncescu fiind foarte interesantă o recomandăm cu plăcere tuturor carĭ de alt-fel se pot uşor. încredinţa de coprinsul eĭ cerînd **un număr de probă gratis** la administraţie **No. 12 Pasagiul Romîn, Bucureştĭ.** Celĕ dintiĭ 13 numere (1 trimestru) se trtmite orĭ-cuĭ le va cere în cursul aceste lui recomandat numaĭ cu 1 fr. 60 în loc de 2, costul lor:

In aceste numere se află şi mişcătorul roman **Romanul unuĭ călugăr** tradus de **I. S Spartali.** Un număr costă 15 banĭ.

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12. — Bucurescĭ.